

ВІСНИК

МУКАЧІВСЬКОЇ ЕПАРХІЇ В ЧЕХО-СЛОВАЦЬКІЙ РЕПУБЛІЦІ.

ХУСТ 1938.

Божою милістю й благословенням Св. Апостолського Престола єпископ Крижевацький, Апостолський Візитатор з властю Апостолського Адміністратора для Епархії мукачівської в Ч. С. Р.

До Всечесного Духовенства й Вірних мукачівської епархії в ЧС. Републіці.

Мир вам у Господі!

Папа Пій IX., як верховний непомильний Учитель Вселенської Церкви, за згодою всієї Церкви, розширеної по цілому світі, року Б. 1854. рішив і зарядив слідує: »Заявляємо, проголошуємо й заряджуємо, що наука, що каже: »Пречиста Діва Марія в першій хвилі свого Зачаття, через особливішу ласку й привілей Всемогучого Бога, задля заслуг Ісуса Христа, Спасителя людського роду, зістала захоронена від усякої змази первородної вини, ця наука є Богом обявлена й тому всі вірні мають у ту науку сильно й непохитно вірити.«

В нашому народі, від хвилі, коли він зо св. кн. Володимиром прийняв християнство, процвітало в особливий спосіб почитання Пресвятої і Пренепорочної Діви Марії. Наші церковні книги переповнені прекрасними молитвами до Пресв. Богородиці. Нема нідної служби, в якій ми не згадували б Її. Кожду церковну молитву кінчимо призиванням Її св. імени. В тих молитвах проявляється на кожному місці сильна й непохитна віра в усі правди обявлені, що до Неї відносяться, а між ними й віра в Непорочне Її зачаття. Віра в Пренепорочну Діву Марію й Її почитання — це характеристична черта нашого св. обряду. А наш народ, Церквою вихо-

ваний, перейнявся тою вірою так, що для його серця нема милішої молитви, як молитва до Пресвятої, Пречистої, Преблагословенної й Пренепорочно Зачатої Диви Марії. Тому то не можемо лишитися позаду й ми. Не позволимо нікому випередити нас у тім згляді. Бажаю і я, на початку моєї праці між вами, Дорогі мої Браття в Христі — священники й милі мої вірники, ще більше заохотити ваші душі до любови й почитання того таїнства, що є одним із найкращих таїнств нашої св. віри.

Тому то, за прикладом рідних наших братів грекокатоликів за границями, в Галичині, в Югославії, в Америці й інде, які від першого дня проголошення свята Непорочного Зачаття Преч. Диви Марії святкують це свято з найбільшим торжеством і любовю, постановили й ми прилучитись до їхніх молитов і тому оцим постановляємо й проголошуємо Празник Пренепорочного Зачаття Преч. Диви Марії празником декретальним для цілої епархії мукачівської в Чехослов. Республіці.

Завзиваємо всіх священників, щоб той празник як найторжественнішим способом святкували кожного року 9-го децембра, з предпразденством і 7-дневним попразденством. Якої службу предпразденства належить брати службу, що міститься в усіх старих Минеях на день 9. дец. під наголовком »Зачатіє св. Анни«. В сам день празника службу брати найновішу, що вже й знаходиться в декотрих Зборниках новішого видання, як напр. »Утрення й вечірня« видана в Жовкві. Попразденство брати по уставу інших празників Богородичних.

Нашу епархію мукачівську в Чехослов. Республіці віддав я під особливішу опіку Пренепорочно Зачатої Диви Марії, наша ж держава прогосила її особливою Покровителькою-Заступницею Підкарпатської Держави й тому поручаю цей празник святкувати кожного року з якнайбільшим торжеством. Рівночасно завзиваю, всі церковні брацтва, як і всіх вірників, щоб до того свята приготувались гідно св. сповіддю, а в сам день празника, як і в попразденстві приступали до св. Причастя. Матерям же поручаю, щоб своїх діточок того дня віддали під особливішу опіку й покров Пренепорочно Зачатої Диви Марії.

Благодать Господа Нашего Ісуса Христа і лоби Бога і Отця і общеніє святаго Духа со всіми вами. Амінь.

В Хусті, в день св. великомучениці Єкатерины, 1938.

† Діонізій еп.
Ап. Адстор.

З нагоди 950-літнього ювілею Хрещення Руси.

Грекокатолицькі Архипастирі русько-українського народу не лише в Галичині, але і в Америці та Югославії видали пастирські листи, в яких заохочують своїх вірників до достойного відсвяткування цього ювілею. Щоб і наш народ не лишився обильних овочів і ласк Божих і міг участувати в великих торжествах багатоміліонного нашого народу, подаю до відома нашим вірним архипастирський лист Єпископату Галицької Провінції, котрий то архипастирський лист я приймаю за свій й оцим його проголошую й приказую цей архипастирський лист на слідуочу неділю вірним перечитати і більше разів потолкувати.

Для Мукачівської Епархії на території ЧСР. цей ювілейний рік зачинається Празником Пренепорочного Зачаття Пречистої Діви Марії дня 9. децембра ц. року (22. XII. н. с.) и триває до того самого Празника слідуочого року.

Як має бути належно відсвяткований цей ювілей, можна знайти в Бюлетені ділового комітету Свята Християнської України, що виходить яко неперіодичне видання у Львові, уліця Новий Світ, число 22. Той комітет дотепер подав:

1. Ювілейні проповіді під титулом: «Цим знаком переможеш».
2. Матеріяли до уладжування ювілейних академій, під титулом: «З Нами Бог».
3. «Світло з неба в Україні».
4. «Ювілейний Молебен на 950-ліття Хрещення Руси — України».
5. «Молебен до Святого Володимира.»
6. Великий образ «Хрещення Руси — України» і. т. д.

Центральний комітет в Хусті постарається про всі вищенаведені видання, котрі пізніше можна буде купити також у Хусті.

Пастирське послання про 950 ліття хрещення Руси.

1. Благодарім Господа.

Всевишній Бог, Сотворитель вселенної, що в безконечному Свому милосердю дав нашим предкам перейти з темряви поганства у світло Своєї Євангелії, нехай буде благословенний во віки, а Пресвяте Імя Його,

Всемогучого, Всемилосерного і Вседоброго, нехай буде хвалене і благословлене во віки.

Св. Письмо, що містить у собі правди Богом обявлені людству слова молитви, містить у собі слова благодарення, що ввійшли в текст Богослужень і на нашій землі та іменем нашого народу від 950 літ не перестають висказувати Всевишньому вдячність за ласку хрещення. Покоління, що зо св. Рівноапостольним Володимиром Великим прийняло хрещення і просвітилося світлом Євангелії, перше повторяло на хвалу Богові і благодарні пісні св. Письма і нашого обряду. А за ним 27 поколінь повторяло гимн благодарення, гимн похвали на честь і славу Бога, в Трійці єдиного.

А ми, 28-ме й 29-те покоління по тих предках, дивимося на ту найбільшу історичну подію нашої минувшини з віддалі століть, але й з досвідом століть та з тою самою вдячністю, що й усі наші предки, величаємо Всевишнього за дар христіянства. Цей дар зробив наш нарід народом Божим, народом святим, народом християнським і культурним та в довгому ряді стоїть давав нам усе силу поборювати всі труднощі життя і зберігати спадщину дідів та прадідів, передаючи її будучим поколінням. Церква Ісуса Христа виховала наш нарід і зберегла його в численних сумних добах татарських наїздів, руїни й неволі. А виховувала нарід тому, бо є „стовпом і утвердженням правди“ (I Тим. 3, 15), а зберігала нарід у часах руїни, бо її завдання „замість Христа“ (II Кор. 5, 20) учити, роздавати людям у Таїнствах Божу благодать. А тими двома речами — правдою і благодаттю — кормиться людина; **на правді і благодаті спирається усякий поступ, усяка сила в людстві**, бо „правда і благодать Ісусом Христом сталася“. (Йо. 1, 17.)

Коли цього року торжественно обходимо пам'ятку тієї великої події, то передовсім тому, щоб і самим віддати Всевишньому хвалу, честь і поклоніння за ту благодать і правду та щоб тебе, Дорогий Наш Народе, захопити до вдячності і до оцінювання, чим було й чим є для нас християнство та лучність з Вселенською, Соборною, Католицькою Церквою, в якій св. Володимир і наші предки прийняли хрещення. Бо Русь стала християнська в хвилині, коли ще не існувало нещасне розєднання. Ми стали тоді християнами католиками, себто злученими з цілим тодішнім християнським світом, що його найвищим зверхником Римський Папа.

2. Хрест браку згоди и єдности.

В цю радісну хвилину 950-літнього Ювілею не хочемо пригадувати сумних і болючих подій історії нашого народу. З тих подій найсумніші та найбільш болючі нещасні обставини, які розбивали нарід на частини, що між собою завзято боролися, ставляючи в боротьбі брата проти брата. Від міжусобиць у княжих родах аж до теперішнього розбиття на партії і розділу між ріжні держави, уся наша історія назначена тим сумним знаком браку єдности. Як уже в родині Великого Володимира перше покоління оплакувало боротьби братів проти братів, так чи не кожне покоління боліло над внутрішніми боротьбами. Боже Провидіння поставило нас поміж Сходом і Заходом, що в великій частині причинилося до тієї домашньої незгоди, що як чорна нитка тягнеться зі століття в століття. Можна б цю обставину оплакувати кровавими сльозами, якщо б у світлі християнської віри хрест і терпіння не були ознакою і завдатком Божої благодати. Спадщина св. Володимира назначена була від самого початку тяжким, великим хрестом — хрестом браку згоди й єдности. Той брак єдности сам собою спричиняв уже великі терпіння, які в кожному поколінні спливали передовсім на бідних людей. Той брак єдности може був також причиною, що вороги, які окружали наш нарід, не знаходили в ньому такої відпорної сили, що робить народи могутніми й великими державами. Тому мали вони й спромогу завдати нашому народові люті удари, які довели нас до стану розбиття, упадку й пониження, в якому наш нарід тепер знайшовся. Та якщо над тією руїною, що від стлїть триває, сєє знак хреста, то та недуга не на смерть, але на те, щоб явилася Божа слава в ній або через неї. Тому мимо жахливого положення, в якому наш нарід знаходиться, розбитий і розсіяний по всіх сторонах світа запрошуючи його сьогодні до торжественного обходження 950-літнього Ювілею хрещення наших предків за св. Володимира — робимо це не в сумній безнадійності на завтрішню днину, а навпаки у сильному переконанні, що наш нарід може власне через ті обставини, у яких його Боже Провидіння поставило, може, і певно відповість Божому покликанню в історії людства.

До вдячності за минуле, до покірного признавання себе до тяжких гріхів, помилок та блудів нашого народу в історії треба нам долучити взнеслу, сильну надію, що Бог, у якого руках життя і розвій народів, дасть і нашому народові достаточний розвій усіх своїх, Богом даних,

сил та достаточну єдність і силу, що з єдності виходить, щоб не тільки тішитися моральним і матеріальним добробутом, етичною силою та культурним розвитком у християнській вірі, але й сповнити серед народів світа християнське завдання, яке Боже Провидіння у християнській вірі йому вказує.

3. Горьким їм'ям серця!

Запрошуємо весь наш нарід, і розпорошених по цілому майже світі емігрантів. **Лучімся в цьому році в ювілейних торжествах та обходах там, де вони тільки можуть відбутися, а в тих торжествах уникаймо всього того, що ділить і розєднює, а шукаймо всюди того, що лучить і єднає.** Даймо нашому Батькові у вірі, Великому Рівноапостольському Князеві св. Володимирові, ту потіху, щоб бачив свій переслідуваний і терплячий нарід сильний бодай тою силою, що її дає моральна і духовна єдність. Нехай будуть вони одним бодай у тих ювілейних обходах і в торжественному споминанні тієї великої події нашої історії, що й сама була стягом єдності і народові давала напрям єдності.

4. Пізнаваймо свою минувшість.

Діло св. Володимира й історія того діла впродовж близько десятих століть ще не достаточо перестудіовані в самій науці історії. Тому й на першому місці звертаємося до всіх наших істориків з закликом і запрошенням піддати якнайвсестороннішим історичним дослідям не тільки початок християнства за часів св. Володимира, але й історію нашої Церкви від того часу аж до наших. До того самого запрошуємо й нашу студіюючу богословську і світську молодь. Нехай невпинно працюють над розясненням багатьох, досі ще невияснених, питань нашої історії. **А в історичних студіях усі шукаймо передовсім історичної правди та оминаймо по змозі духа наргійної боротьби, що й при наукових студіях шукає противника понизити або побороти.**

А що наше положення між Сходом і Заходом уже в минулих століттях змушувало наш нарід неначе в собі самим перетравлювати, переживати й переборювати всі точки церковного, загального світового розєднання і зєдинення Церков, нехай наша праця в тому напрямку йде до помирення й примирення поміж нами самими, щоб тим способом довести до зами-

рення і примирення розділені Церкви. А до того помиріння може найуспішнішою дорогою є дорога історичних дослідів, що веде до вислідження цілої правди.

5. Студіймо історію св. Зединення.

Крім учених істориків прийдеться нам історію нашої Церкви, історію св. Зединення від початку аж до наших часів, так всесторонньо представляти для наших вірних, щоб вони цілком свідомо здавали собі справу з того, що св. Зединення нам принесло. Наше завдання буде наш нарід довести до такої релігійної свідомости, щоб кожний умів здавати справу, як каже св. Петро (1. Пет. 3, 15), з нашої віри і з кожної правди, яка входить у визнання нашої віри.

6. Любов до незединених братів.

Нашим незединеним братам виявляймо передовсім любов. Вона є тією силою, що еднає, тією дорогою, що веде до єдности, до єдности церковної, суспільної і єдности народньої і до єдности християнської, яка була метою життя Христа, Його св. науки та Його страждань на хресті. Уникаймо всього того, що могло б наших незединених братів зразити або відіпхнути, уникаймо й кожного поступовання, що могло б побільшувати все те, що нас розеднує.

7. Укріпляйте вірних у вірі.

Отців місіонарів, проповідників, провідників духовних вправ і отців катихитів не менше від всіх отців душпастирів, парохів, завідателів і сотрудників гаряче взиваємо, щоб їхня праця у цьому році була звернена до того, щоб утвердити наших вірних у вірі й скріпити в них християнське почування любови ближніх. Та любов, хоч з приказу Христа і з природи діла Відкуплення мусить обніматися всіх людей цілого світа, повинна бути теж з природи теплішою, щирішою, глибшою для наших братів по крові, себто для нашого народу. Більше цього року, ніж досі, мусимо нашому народові пригадувати, скільки наші брати мусять терпіти в Радянській

Україні від комунізму й безбожництва. Коли не можемо нічим допомогти їм, то стараймося бодай нашими молитвами і жертвами випрошувати для них витривання в ласці Божій серед терпінь та увільнення від тих терпінь, що часом переходять усяку міру.

Обнимаючи широким седцем і широкою любовю Батьківщини всіх тих, що над Дніпром терплять, Ми далекі від того, щоб забувати на ті страждання й на ті небезпеки, що спадають з тої самої причини, комунізму й безбожництва, на інші народи і на усі народи світа.

Так в історичних студіях, як і в практичному душпастирстві витягнім із забуття ясні й світлі постаті наших Архієреїв: такого Митрополита Ісидора, св. Йосафата, Митрополита Йосифа Рутського та тих багатьох мучеників, що за віру життя своє віддали на Білій Русі, Поліссі, Підляшші й Холмщині.

За Божою благодаттю та за молитвами всіх нас священників й усіх Вас, Дорогі Брати й Сестри, 950-літній Ювілей принесе без сумніву великий хосен так цілій нашій Церкві, як і поодиноким парохіям та поодиноким душам і відповість потребі скріплення засад віри й життя з віри нашого народу на всіх ділянках його культурного розвитку. А в тому успіху нехай нам Бог дасть передовсім усе те, що наближає нас до єдності, себто до єдності духа, до єдності мира, до єдності любови, до тієї єдності, що її усі, хоча б і до різних віроісповідань та до різних Церков належали, мусять передовсім уважати за найбільше добро християнської віри, спадщини св. Володимира. Щоб дійсно так сталося, щоб Ювілей був справді торжеством радості й торжеством любови, випрошуємо у Всевишнього Дателя всіх дїбр якнайбільшого благословення на Вас усіх.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа і любов Бога і Отця і причастя Святого Духа хай буде з усіма Вами. Амінь.

Дано в день Св. Верховних Апостолів Петра і Павла року Божого тисяча дев'яťсот тридцять восьмого.

Відозва до всіх деканських урядів.

Високопреосвященний Єпископ, апостолський адміністратор греко-кат. апост. адміністрації Діонізій рішив торжественно відсвяткувати 950 ліття хрещення Руси. Для цього заснував Центральний комітет відсвяткування хрещення Руси і поручив йому, щоб негайно занявся цією справою і повів працю, щоб на цілому нашому Підкарпатті від найменшого місточка до найбільшого кожний брав участь в цій святі, щоб кожний черпав з нього сили для праці за Бога і нарід.

У цьому ювілейному році по всіх наших горах і долинах, по всіх зелених Карпатах і під красним Бескидом, нарід має собі добре усвідомити, як великим даром Божим є хрещення нашого народу, через яке дісталися йому правди правдивого Сонця в Єдиній, Святій, Католицькій і Апостольській Церкві, та як великим ділом є для нашого народу свята Унія з правдивою Церквою Христа по довгому блуканню мимо неї.

Щоб отже цей 950 літний ювілей відбувся чим святочніше, величавіше: Центр. Комітет звертається до Впр. Деканських урядів та всіх вірних Підкарпаття зо слідующим:

1. Ювілейний рік зачнеється навечерієм свята Пренепорочного Зачаття Преч. Діви Марії: то є днем 22. XII. 1938 так, що в 6-ий год. вечером відправиться всюди молебень до Найсв. Серця Ісуса зі суплікацією. По молебеню має звонитися через пів години у всіх церквах.

На саме свято Пренеп. Зачаття Пр. Діви подержиться свята проповідь про початок ювілею, в якій звернеться увагу вірних на велику подію в історії нашого народу.

Ювілей закінчиться святом Пренеп. Зачаття Пр. Діви Марії в році 1939.

II. Кожна фара має відсвяткувати своє осібне свято. Центр. Комітет ювілею поручує для освяткування слідующий спосіб:

а) Свято най складається з двох частей:

1. З духовної, яка стоїть з місій, або бодай триденних реколекцій, або Девятилиці (новени), які кінчаються загальною св. Сповіддю і святочним спільним Причастям і посвяченням ювілейного Хреста або образу св. Володимира В.

2. З культурно-суспільного свята, яке улаштується у формі святочної академії, на якій всі точки, а головню святочна промова, мають слу-

жити для повного релігійного і народного освідомлення під гаслом: За Бога, батьківщину і народ.

б) Для того, щоб кожний міг мати потрібний матеріял до влаштування свята: Центр. Комитет поручає слідуючі шерела:

З нами Бог. (Матеріяли до улаштування ювілейних академій у 950 ліття Хрещення Руси-України. — Львів 1938.)

О. Горицвіт: Світло з неба в Руси-України. Памятка 950 ліття хрещення Руси-України. Львів 1938.

Цим знаком переможеш. (Ювілейні проповіді на торжества звязані з 950 літтям Хрещення Руси-України. Львів. Злотих 1.20.

Нова радість. (Ювілейний молебень на 950 ліття хрещення Руси-України. Ціна 10 сотників. Львів 1938.

Блажен муж від Б. Кудрика і теж від нього: При шелесті стягів і лент. (Пісні на мішані хори). 2 злот.

Крім цього будуть образи, відзнаки, наліпки, і великий образ Хрещення Руси.

Цілий матеріял можна одержати в Епископск. Канцелярії, Хуст, Церковна площа.

III. Для того, щоб все це свято випало чим святочніше: просить Центр. Комитет всіх Впр. окр. деканів, щоб негайно:

а) Заложили окр. комитет ювілейного свята для свого округу.

б) Щоб дали заложити в кожній парохії свого округу Парохіяльний комитет, покликавши до нього визначних світських громадян, філії та читалні Тов. Просвіта і місцеві та окружні секції Української Народньої Ради та інші релігійні і культурні товариства.

Центр. Комитет просить Впр. ОО. деканів, щоб місцеві комитети свого округу, як також спосіб і час відсвяткування ювілею приголосили Центр. Комитету Святкування Хрещення Руси в Хусті до кінця цього місяця, Епископська Канцелярія Хуст.

В Хусті, дня 7. XII. 1938.

За Центр. Комитет:

О. Дмитро Попович, професор,
секретар.

КОНКУРС.

Оцим виголошується конкурс для кандидатів Богословії, що наміряють студіювати Богословію в Римі.

Услівя прийняття слідуючі:

1. Правдиве священиче покликання.
2. Талант в науці, добре домашнє виховання і здоровля.
3. Просьбу слати до Гр. катол. Апостолської Адміністратури, до котрої має бути приложене:
  - а) Крестний лист,
  - б) Свідоцтво зрілости,
  - в) Свідоцтво катехета або пароха о моральнім життю кандидата,
  - г) Готовість і писменна заява бути ординований в целібаті.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Управа мукачівської епархії в ЧСР оцим повідомляє всіх Впр. ОО. Деканів, що зізди деканів відбудуться в слідуючих містах і днях:

1. Зізд Деканів Мармарощини в Хусті дня 8. XII. 1938.
2. Зізд ОО. Деканів Словаччини та округів з Березнянщини й Перечинщини дня 13. XII. 1938 у Михайлівцях.
3. Для всіх тих, які не були на зізді в Хусті і Михайлівцях, відбудеться зізд у Сваляві дня 15. XII. 1938. - Наслідком цього Його Ексцеленція не приймає від 13. до 15. XI. включно.